

שבת פרשת פקודי, פרשת שקלים, מבה"ח וער"ח אדר-שני, ה'תשכ"ז

ביאור בדרך אפשר

1 **הַמִּסְפָּר שֶׁל עֲנִינֵי עוֹלָם הִזָּה שֶׁהוּא עוֹלָם חֲמָרֵי מְגוּשָׁם, וְזֶה**
 2 **הַמִּסְפָּר אֵינוֹ טוֹב,** בספירת ענייני העולם הזה אכן יש חסרון פי
 3 **מֵאַחַר שֶׁנִּסְפָּר כָּל פֶּרֶט לְבָדוֹ, אֲזִי הוּא פִּירוּד כּוֹ' והדבר מדגיש**
 4 **וּמְבַלֵּט אֶת הִישוּת וְהַמְצִיאוּת שֶׁל כָּל דָּבָר וְכָל פֶּרֶט כְּדָבָר נִפְרָד וְיִישׁ' וּמְצִיאוּת**
 5 **בְּפָנֵי עֲצוּמוֹ, וְגַם מוֹרָה שֵׁשׁ לֹו**
 6 **קֶץ סוֹף וְתַכְלִית כּוֹ' כִּי מְצִיאוּתוֹ**
 7 **מְדוּדָה וּמוֹגַבֵּל כְּמִבּוּאָר לְעֵיל שֶׁכֵּל**
 8 **עֲנִין הַמִּסְפָּר וְהַמְנִין יִכּוֹל לִהְיוֹת רַק**
 9 **בְּדַבְרִים מְדוּרִים וּמוֹגַבֵּלִים, אָמְנָם**
 10 **הַמִּסְפָּר שֶׁל הַשְּׁגָת עוֹלָם**
 11 **הַבָּא, שֶׁהוּא עוֹלָם רוּחָנִי מוֹפְשֵׁט**
 12 **שְׁאִינוֹ נִתּוּן בְּגַדְרֵי וּגְבוּלוֹת הַמְצִיאוּת**
 13 **כְּמוֹ הַנְּבִיאִים הַגְּשָׁמִיִּים זֶה הַמִּסְפָּר**
 14 **הוּא בְּלִתֵּי מִסְפָּר וּלְמִירוֹת שֶׁהוּא**
 15 **מִסְפָּר, בְּעֵצֶם הוּא נֶעֱלָה מִמִּסְפָּר מְדוּד**
 16 **וּמוֹגַבֵּל וְאֵין לֹו קֶץ וְסוֹף**
 17 **וְתַכְלִית כּוֹ', אֵלֵּא הוּא נִמְשָׁךְ**
 18 **וּמִתְפַּשֵּׁט לֵאלֵּא הַגְּבֻלוֹת שֶׁל מְקוֹם**
 19 **מוֹגֵדֵר וּמִבְּאָר¹⁰, בְּעַל שְׁנֵי לִוְחוֹת**
 20 **הַבְּרִית' בְּתִמְשָׁךְ דְּבִירוֹ שֶׁזֶּהוּ**
 21 **שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל פֶּרֶק-**
 22 **קִמָּא דְּבִיעָדָה¹¹ בְּפֶרֶק הָרֵאשׁוֹן שֶׁל**
 23 **מִסְכַּת בִּיעָדָה בְּתַלְמוּד כָּל שֶׁדָּרְכוֹ**
 24 **לִימְנוֹת שְׁנֵינוּ (שֶׁזֶּהוּ הַמִּסְפָּר**
 25 **דְּעוֹלָם הִזָּה) אוֹ אֶת שֶׁדָּרְכוֹ**
 26 **לִמְנוֹת שְׁנֵינוּ (שֶׁזֶּהוּ הַמִּסְפָּר**
 27 **דְּעוֹלָם הַבָּא), נֵאמַר בְּמִשְׁנָה: "מִי**
 28 **שֶׁהוּי לֹו חֲבִילֵי תַחְתָּן שֶׁל כִּלְאֵי הַכֶּרֶם,**
 29 **יִדְלָקוּ (יש לִשְׂרוֹף אוֹתוֹ). נִתְעַרְבוּ**
 30 **בְּאַחֲרוֹת, וְאַחֲרוֹת בְּאַחֲרוֹת, כּוֹלֵךְ יִדְלָקוּ**
 31 **כִּי אֵין בָּהֶם דִּין בִּיטוּל אֶפִּילוֹ כְּכַמוֹת**
 32 **גְּדוּלָה בִּירוֹת). דְּבִירוֹ רַבִּי מֵאִיר. וְחַכְמַיִם**
 33 **אוֹמְרִים: יַעֲלוּ בְּאַחַת וּמֵאֵתִים**
 34 **(וַיִּתְבַּטְּלוּ); שֶׁהִיא רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: אֵת**
 35 **שֶׁדָּרְכוֹ לִמְנוֹת (לִהְיוֹת נִסְפָּר וְנִמְנָה בְּפָנֵי**
 36 **עֲצוּמוֹ, לֵאמֹר מִתְבַּטֵּל אֵלֵּא) מִקְדָּשׁ (וְאוֹסֵר)". וַיִּשׁ שְׁתֵּי דְעוֹת־גִּירְסָאוֹת דְּבִרְבִּי רַבִּי**
 37 **מֵאִיר – "אֵת שֶׁדָּרְכוֹ לִמְנוֹת", הֵינְנו שְׁמֵדוּבָר עַל דָּבָר מְסוּיִים שֶׁבְּגַלְלַת חֲשִׁיבוֹתוֹ**
 38 **הַמִּיּוּחָדָת בְּמִינָה אֵינוֹ מִתְבַּטֵּל אוֹ "כֵּל שֶׁדָּרְכוֹ לִמְנוֹת" וּמְדוּבָר עַל הַעֵיִקְרוֹן**
 39 **הַכִּלְלִי שֶׁ"דָּבָר שֶׁבְּמִנְיָן" לֵאמֹר מִתְבַּטֵּל אֶפִּילוֹ כְּכַמוֹת גְּדוּלָה, וְלִעֲנִינֵנו – "כֵּל**
 40 **שֶׁדָּרְכוֹ לִמְנוֹת" הֵינְנו לִהְיוֹת נִמְנָה בְּמִסְפָּר הַמְדוּד וְהַמוֹגַבֵּל שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה**
 41 **וְ"אֵת שֶׁדָּרְכוֹ לִמְנוֹת" הוּא הַמִּסְפָּר שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא שֶׁכַּמּוֹר אֵין לֹו קֶץ**
 42 **וְתַכְלִית וְעַם הִירוֹת מִסְפָּר וּמְנִין הוּא לֵאלֵּא הַגְּבֻלָה, וְכִפִּי שְׁמוּבָן מְסוּגִיית הַגְּמָרָא**
 43 **דְּאֵת שֶׁדָּרְכוֹ לִמְנוֹת הוּא עֲנָן נֶעֱלָה יוֹתֵר מִכָּל שֶׁדָּרְכוֹ**

ביאור בדרך אפשר

44 **לְמְנוֹת, וְ"אֵת שֶׁדָּרְכוֹ לִמְנוֹת" הוּא דָּבָר יוֹתֵר חָשׁוּב וְאֵין לֹו בִּיטוּל בְּשׁוּם**
 45 **מִצַּב שֶׁהָרֵי גְּבִי כָּל שֶׁדָּרְכוֹ לְמְנוֹת, יֵשׁ פְּלוּגְתָּא מִחֻלּוֹקֵת אִם**
 46 **הָיוּ דְּבָר חָשׁוּב שְׁלֵא בְּטִיל, וַיִּשׁ אוֹמְרִים כֵּן מִתְבַּטֵּל (אֵל מוֹל כְּמוֹת**
 47 **גְּדוּלָה) מֵהַשְּׂאִין־כֵּן גְּבִי אֵת שֶׁדָּרְכוֹ לְמְנוֹת, הָרֵי לְכוּלֵי-**
 48 **עֲלָמָא לֹא בְּטִיל לְכָל הַדְּעוֹת אֵינוֹ**
 49 **מִתְבַּטֵּל.**
 50 **אֲף צְרִיף לְהִבִּין אֵת הָאִמּוֹר לְעֵיל**
 51 **שֶׁ"כֵּל שֶׁדָּרְכוֹ לְמְנוֹת" מִסְמַל חֲשִׁיבוֹת**
 52 **פְּחוּתָה מֵ"אֵת שֶׁדָּרְכוֹ לִיבְטֵל",**
 53 **דְּלְכָאוּרָה, הָרֵי מְצִינוּ שֵׁשׁ**
 54 **מְעֵלָה וַיִּתְרוֹן בְּבַחֲיַנַּת כָּל, כְּמוֹ**
 55 **שֶׁפְּתוּב¹² כִּי כָּל בְּשָׂמִים**
 56 **וּבְאֶרְצוֹ, וְתִרְגָּם דְּאֶחִיד**
 57 **בְּשָׂמִיא וּבְאֶרְעָא, דְּכָל הוּא**
 58 **סְפִירַת הַיְסוּד¹³ שֶׁמְקַשֵּׁר**
 59 **וּמְחַבֵּר כּוֹ', עַל הַפְּסוּק "כִּי כָּל**
 60 **בְּשָׂמִים וּבְאֶרֶץ" נֵאמַר בְּתִרְגוּם "דְּאֶחִיד**
 61 **בְּשָׂמִיא וּבְאֶרְעָא", הֵינְנו שְׁמֵאחַד**
 62 **(וּמְקַשֵּׁר) בְּשָׂמִים וּבְאֶרֶץ, וְאִמּוֹר עַל כֵּךְ**
 63 **בוֹוֹהֵר שֶׁעֲנִין זֶה הוּא הַתּוֹכֵן שֶׁל סְפִירַת**
 64 **הַיְסוּד שֶׁבְּמִידוֹת הֵיא חִיבּוֹר וְהַתְּקַשְׁרוֹת**
 65 **בֵּין הַמְּשִׁפֵּעַ וְהַמְּקַבֵּל, וְלִכֵּן סְפִירַת**
 66 **הַיְסוּד הֵיא הַדְּרָגָה שְׁבָה יֵשׁ הַתְּאֻחָדוֹת**
 67 **בֵּין הָעֲלִיּוֹן (שְׂמַיִם) וְהַתְּחַתּוֹן (אֶרֶץ)**
 68 **וְאִם־כֵּן הָרֵי בַּחֲיַנַּת כָּל הֵיא**
 69 **לְמַעֲלָה מִבַּחֲיַנַּת אֵת, דְּקָאֵי**
 70 **הַמְּכוּנּוֹת עַל סְפִירַת הַמְּלָכוֹת¹⁴**
 71 **וּמְדוּעַ כֵּאֵן "כֵּל שֶׁדָּרְכוֹ" הוּא לְמַטָּה**
 72 **בְּמִדְרֵיגָה מֵ"אֵת שֶׁדָּרְכוֹ" ?**
 73 **וַיּוֹבֵן הָעֲנָן הַמְּשַׁמְעוֹת הַפְּנִימִית**
 74 **שֶׁל "כֵּל" עַל־פִּי מֵהַשְּׁפָתוֹב¹⁵**
 75 **יּוֹצֵר אוֹר גּוֹ' וּבּוֹרָא רַע,**
 76 **וְאִתָּא בְּגִמְרָא¹⁶ כְּתִיב כְּתוּב**
 77 **בְּפְסוּק רַע, וְקִרְיָן וְאִנּוֹ קוֹרָאִים**
 78 **(בְּבִרְפַת יּוֹצֵר: וּבּוֹרָא אֵת)**
 79 **הַכֵּל, לִישְׁנָא מְעֵלְיָא. לִשׁוֹן מְעוּלָה וְנִקְיָה (כְּדִי לְהִימְנַע מִשְׁמִיּוֹשׁ**
 80 **בְּבִיטוּי "רַע") וְנִמְצָא, שֶׁפִּינוֹ אֵת הָרַע בְּשֵׁם כָּל, שֶׁזֶּהוּ לִישְׁנָא**
 81 **מְעֵלְיָא רַק בִּיחָס לְרַע, כְּלוֹמַר בִּיחָס לְ"רַע" שֶׁהוּא בִּיטוּי שֵׁשׁ לְהִימְנַע**
 82 **מִמְנוֹ, "כֵּל" הוּא לִשׁוֹן נִקְיָה, אֲבָל עַם זֹאת "כֵּל" הוּא בִּיטוּי שְׁטוּמָן בַּחוּבּוֹר גַּם**
 83 **דְּבָרִים לֹא רְצוּיִים וְהֵינּוּ שְׁבַחֲיַנַּת כָּל כּוֹלָל בְּתוֹכוֹ אֵת כָּל**
 84 **הָעֲנִינִים, גַּם קְלִיפַת נוֹגָה, וְאֶפִּילוֹ לְמַטָּה מְזָה כּוֹ' כְּמִבּוּאָר**
 85 **בְּקַבְלָה וְחִסְדוֹת, כּוֹחוֹת הַסְּטָרָא־אֲחָרָא וְהַטּוּמָא הַנִּקְרָאִים 'קְלִיפּוֹת' (כִּי הֵם**
 86 **מְכַסִּים עַל הַקְּדוּשָׁה, כְּשֶׁם שֶׁהַקְּלִיפָה מְכַסֶּה עַל הַפְּרִי' נִחְלָקִים שְׁנֵי סוּגִים**

(10 שם שמח, ב. 11) ג, ב. 12) דברי הימים א כט, יא. 13) ראה זח"א יז, א. לא, א. ובכ"מ. 14) ראה פרדס שער כג (שער ערכי הכינויים) פ"א. 15) ישע"י מה, ז. 16) ברכות יא, ריש ע"ב.